

VOLGT OOK DE WGA-VERZEKERING HET BELANG?

Vaak geldt: verzekering volgt het belang. Maar geldt dat ook voor inkomensverzekeringen bij de overname van een bedrijf? De vraag is extra belangrijk nu veel inkomensverzekeraars verzekeringen in hun portefeuille hebben die zij liever kwijt zijn dan rijk. En ze daarom attent zijn op mogelijkheden om die verzekeringen tussentijds te kunnen beëindigen.

Een bedrijfsovername kan op verschillende manieren. Bij een volledige bedrijfsovername worden de aandelen van de oorspronkelijke eigenaar (eigenaren) aan de nieuwe eigenaar (eigenaren) overgedragen. Dat betekent dat er niets verandert aan de rechten en plichten van de juridische entiteit. Ook alle verzekeringen blijven – in beginsel – van kracht. Er is géén sprake van een nieuwe verzekeringnemer.

Dat ligt anders bij een activa/passiva-transactie. Dan worden de activa en de passiva van de onderneming overgedragen, maar vaak niet alle activa en passiva. De onderneming verkoopt meestal een deel van de bezittingen en schulden. Vaak worden eventuele machines, voorraden en inventaris overgedragen (verkocht) en worden leasecontracten, alsmede het personeel door de nieuwe ondernemer overgenomen. De banktegoeden, debiteuren, crediteuren en bankschulden worden dikwijls niet overgedragen. De verkopende onderneming draagt dan zorg voor de financiële afwikkeling van de achterblijvende bezit-

tingen en schulden.

Bij een bedrijfsovername via een activa/passiva-transactie gaan het personeel en de daarbij behorende verplichtingen automatisch mee over (krachtens artikel 7:662 BW). Hierbij kunnen afwijkende afspraken gemaakt worden ten aanzien van bepaalde groepen werknemers, zoals ziek personeel. Dergelijke afspraken hebben echter alleen betrekking op het personeel dat in dienst is ten tijde van de overname. En dus niet op personeel dat op de datum van overdracht inmiddels uit dienst is, maar dat ziek is geworden vóór de datum van overdracht.

Bij een bedrijfsovername via een activa/passiva-transactie verdient het aanbeveling dat in de lijsten met over te dragen goederen uitdrukkelijk ook alle over te dragen verzekeringen worden opgenomen.

HET BELANG VAN DE KOPER

Als een bedrijf wordt overgenomen, heeft dat geen invloed op eventuele loondoorbetalingsverplichtingen of WGA-risico's. Die blijven gewoon bestaan. Dat het bedrijf een nieuwe eigenaar (aandeelhouder) heeft, maakt niet uit. Deze plichten en ri-

Bij bedrijfsovername lopen ziekteverzuimverzekeringen en WGA-ERD-verzekeringen gewoon door

sico's rusten op het bedrijf (on-geacht of er een nieuwe eigenaar is) of – na een activa/passiva-transactie – op

de overnemende ondernemer. Deze ondernemer (de nieuwe werkgever) heeft er daarom belang bij dat de lopende inkomensverzekeringen die deze risico's dekken, blijven bestaan. Dat geldt natuurlijk zeker in die gevallen dat er al loondoorbetalingsplichten en dergelijke zijn.

Kortom: de nieuwe ondernemer heeft belang bij hetzelfde risico en heeft er daarmee ook belang bij dat de verzekering het belang volgt. Maar is dat ook zo? Volgt de verzekering het belang bij dit soort inkomensverzekeringen?

VERZEKERING VOLGT HET BELANG

In geval van bedrijfsovername via een aandelenoverdracht blijft de verzekeringnemer hetzelfde. Aan de vraag of de verzekering het belang volgt, kom je dan niet toe. Wel aan de vraag of de bedrijfsovername voor de verzekeraar een gerechtvaardigde grond kan zijn om de

verzekering op te zeggen. Daarover later in dit artikel.

De vraag of de verzekering het belang volgt, speelt bij een bedrijfs-overname via een activa/passiva-transactie. Dan immers gaat het personeel (en de daarmee samenhangende loondoorbetalingsverplichtingen) over van de ene werkgever naar de andere werkgever. Er is een apart wetsartikel in het verzekeringsrecht, waarin het 'verzekering volgt het belang' wordt geregeld. Art. 7:948 BW regelt dat bij overdracht van een zaak de rechten en plichten uit de verzekering overgaan op de verkrijger (koper). Dat recht is niet onbeperkt: de verzekeringsovereenkomst vervalt alsnog na één maand, tenzij de koper heeft aangegeven de verzekering voort te willen zetten. In dat geval kan de verzekeraar binnen twee maanden na die mededeling de verzekering opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van één maand. De gedachte daarachter is dat van een verzekeraar niet kan worden verlangd dat hij met elke willekeurige derde zaken doet.

Nu dit artikel spreekt over de 'overdracht van een zaak' en een

Verzekeraar moet schriftelijk meedelen welke specifieke redenen aan de opzegging ten grondslag liggen

dat dit artikel niet van toepassing is op inkomensverzekeringen. Uitgaande van dat standpunt geldt dat bij een activa/passiva-transactie de rechtsgevolgen voor dit soort inkomensverzekeringen niet in het verzekeringsrecht zijn geregeld. Dat brengt echter niet mee, dat – dus – dergelijke verzekeringsovereenkomsten onbeperkt door de verzekeraar kunnen worden opgezegd.

Art. 6:251 BW geeft als algemene regel dat rechten die met goederen verband houden het belang volgen. In de meer ingewikkelde (juridische) bewoordingen van het artikel: als een uit een overeenkomst voortvloeiend, voor overgang vatbaar recht in een zodanig verband staat met een aan de schuldeiser toebehorend goed, dat hij (de schuldeiser) bij dat recht slechts belang heeft, zolang hij het goed behoudt, gaat dat recht over op de verkrijger van het goed. Dat artikel geldt in

inkomensverzekering naar haar aard geen (verzeerde) zaak is, valt het standpunt goed te verdedigen

beginsel voor alle overeenkomsten en dus ook voor verzekeringsovereenkomsten. Toegespitst op de inkomensverzekeringen bij een activa/passiva-transactie betekent dat het volgende. De verkoper van de onderneming heeft zijn 'goed' overgedragen aan de koper. (Onder het begrip 'goed' vallen alle zaken en alle vermogensrechten.) Inkomensverzekeringen zijn een voor overgang vatbaar vermogensrecht. Die inkomensverzekeringen staan met het overgedragen 'goed' in een zodanig verband dat de verkoper daar geen belang meer bij heeft en de koper juist wel. Dus gaan ook die vermogensrechten (de inkomensverzekeringen) over op de koper, zelfs als de inkomensverzekeringen niet als zodanig specifiek zijn opgenomen in de lijst met over te dragen goederen. Anders dan bij de regeling van art. 7:948 BW geldt bij de overgang van een verzekering op grond van art. 6:251 BW niet dat een dergelijke overeenkomst dan na één maand vervalt, c.q. dat na kennisgeving van de koper dat hij de verzekering wil voortzetten, de verzekeraar een opzeggingsrecht heeft.

»

De gedachte (die ik wel eens hoor) dat een inkomensverzekering géén 'zaak' is en dat dus bij een activa/passiva-transactie de verzekering zonder meer vervalt omdat er geen verzekerbaar belang meer zou zijn, houdt daarmee geen stand. Van belang is wel dat beide artikelen van regelend recht zijn. Dat wil zeggen: zij gelden tenzij uitdrukkelijk anders door partijen is overeengekomen (lees: in de polisvoorwaarden is geregeld).

WAT ZEGGEN DE POLISVOORWAARDEN?

Bij bedrijfsovername lopen eventuele inkomensverzekeringen, zoals ziekteverzuimverzekeringen en WGA-ERD-verzekeringen in beginsel dus gewoon door. Ook de polisvoorwaarden zelf gaan daar overigens vanuit. Eventuele opzeggingen moeten daarom ook geregeld zijn in de polisvoorwaarden. Hoe is dat bij de verschillende (inkomens)verzekeraars geregeld?

In praktisch alle polisvoorwaarden van inkomensverzekeringen die ik heb geraadpleegd moet de verzekeringnemer de verzekeraar informeren bij beëindiging van de bedrijfsactiviteiten of verkoop van bedrijfsonderdelen, waaronder bedrijfsovername. Alle verzekeraars behouden zich vervolgens (direct of indirect) het recht voor om de verzekering dan te beëindigen, doorgaans met een opzegtermijn van één maand. Een enkele verzekeraar regelt dat de verzekeringen gewoon doorlopen, tenzij hij (de verzekeraar) binnen twee maanden laat weten dat hij de verzekering niet tegen dezelfde premie en/of voorwaarden wil voortzetten. Als partijen het over die premie en voorwaarden niet eens worden, eindigt de verzekering een maand na de kennisgeving van de verzekeraar dat hij alleen tot voortzetting bereid was op basis van gewijzigde premie/voorwaarden. In hoeverre de zinsnede

'als partijen het daarover niet eens worden' betekent dat daadwerkelijk overleg mogelijk is, weet ik niet. De praktijk leert nog wel eens dat een verzekeraar daarmee bedoelt dat de verzekeringnemer zijn dictaat moet accepteren. En als hij dat niet doet, 'partijen het daarover niet eens zijn geworden'. Wat dan natuurlijk niet onjuist is. Dat geeft de verzekeraar wel de mogelijkheid een aanbod te doen, waarvan hij weet dat het voor de verzekeringnemer volstrekt onaanvaardbaar is, om zo een 'wij-zijn-het-niet-met-elkaar-eens-geworden'-situatie af te dwingen.

Een aantal verzekeraars regelt dat na bedrijfsovername ook de (nieuwe) verzekeringnemer de verzekeringen mag beëindigen. Daar ga ik verder aan voorbij.

Alle verzekeraars hebben dus op de een of andere manier een opzeggingrecht geregeld voor het geval van bedrijfsovername. Dat is niet vreemd vanuit de gedachte dat een verzekeraar de vrijheid moet hebben te bepalen met wie hij zaken wil doen. De vraag is echter of de wijze waarop de verschillende polisvoorwaarden dat opzeggingrecht regelen door de beugel kan. Een vraag die mogelijk nog dwingender is: mag een verzekeraar in alle gevallen van een dergelijk opzeggingrecht gebruikmaken?

OPZEGGEN OP GROND VAN DE POLISVOORWAARDEN

Als een verzekeraar een verzekering tussentijds wil beëindigen, dan moet hij art. 7:940 lid 3 BW in acht nemen. Deze bepaling is van dwingend recht; daar mag de verzekeraar niet van afwijken. Art. 7:940 lid 3 BW bepaalt dat als een verzekeraar gebruik wil maken van een tussentijds opzeggingrecht hij een opzegtermijn van ten minste twee maanden in acht moet nemen. Polisbepalingen die behelzen dat bij bedrijfsovername de verzekeraar de inkomensverzekeringen mag opzeggen met een opzeggingstermijn van één maand lijken mij daarmee in strijd. Hetzelfde geldt naar mijn mening voor een bepaling die het-

zelfde regelt via de omweg van het aanpassen van premie en/of voorwaarden. Als die eenzijdig door de verzekeraar op te leggen aanpassing dusdanig is, dat de facto sprake is van een gedwongen opzegging aan de kant van verzekeringnemer, lijkt mij dat ook dan een opzegtermijn van twee maanden in acht moet worden genomen.

Art. 7:940 lid 3 BW kent echter een tweede beperking voor de verzekeraar, die gebruik wil maken van een tussentijds opzeggingrecht. De verzekeraar mag uitsluitend tussentijds opzeggen op in de verzekeringsvoorwaarden vermelde gronden als die gronden van dien aard zijn dat gebondenheid aan de overeenkomst niet meer van de verzekeraar kan worden gevegd. Kortom: de verzekeraar moet een zwaarwegend belang hebben bij de opzegging. Ook deze tweede beperking is van dwingend recht.

Dit betekent dat een verzekeraar bij bedrijfsovername niet 'van de gelegenheid gebruik mag maken' om een verzekering op te zeggen, enkel omdat die bedrijfsovername

zich toevoelig voordoet. Dat immers is 'misbruik maken van de gelegenheid'. Die vereiste terughoudend-

heid geldt nog sterker bij inkomensverzekeringen dan bij gewone schadeverzekeringen, gelet op de zwaardere gevolgen die een dergelijke opzegging voor een verzekeringnemer of een verzekerde (uitkeringsgerechtigde) kan hebben. De verzekeraar die na een bedrijfsovername een inkomensverzekering tussentijds wil beëindigen, heeft daarom niet voldoende aan de polisbepaling die hem dat opzeggingrecht lijkt te geven. Die verzekeraar moet daarnaast argumenten aanvoeren die duidelijk maken dat voortzetting van de verzekering in deze omstandigheden niet van hem verlangd kan worden. Een goed argument daarvoor kan zijn dat de verzekeraar niet wenst te contracteren met de nieuwe bedrijfseigenaar op grond van eerdere ervaringen (van hemzelf of van collegaverzekeraars). Tegelijkertijd: een te verwachten of al lopende claim, die

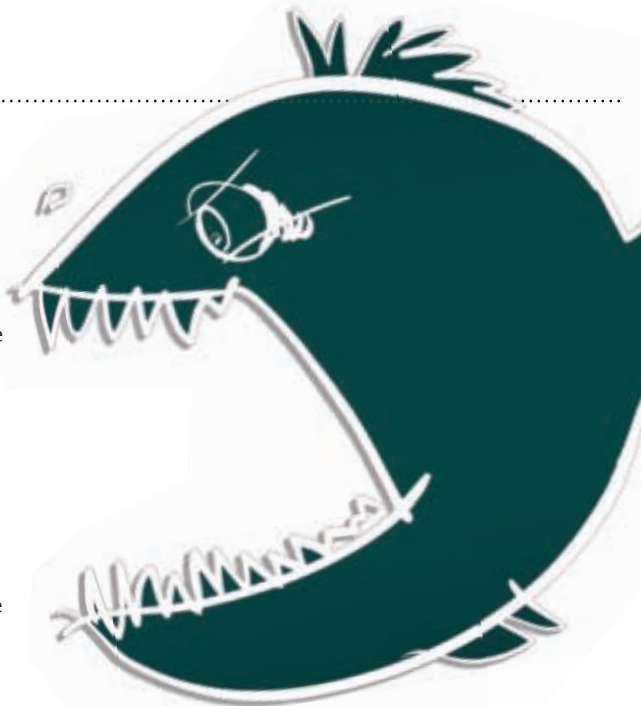
Bij tussentijdse opzegging geldt een opzegtermijn van ten minste twee maanden voor verzekeraar

zich ook zonder bedrijfsovername gemanifesteerd zou hebben, is géén goed argument. Daarvoor is een verzekering nu juist bedoeld. Ook geen goed argument is, dat de verzekeraar 'met de kennis van nu' de verzekering destijds niet op dezelfde voorwaarden zou hebben gesloten. Hij zal het zwaarwegende argument moeten zoeken in omstandigheden die samenhangen met de situatie van de bedrijfsovername.

TERUGHOUDEND GEBRUIK VAN BEVOEGDHEDEN

Verzekering heeft – ook in juridische zin – een economische en maatschappelijke rol in onze samenleving. Dat is ook de achtergrond van de bepaling dat een verzekeraar slechts van het recht van tussentijdse opzegging gebruik mag maken als hij daarvoor zwaarwegende omstandigheden kan aanvoeren. (Tussentijdse) beëindiging van een verzekering brengt de verzekeringnemer altijd in een lastigere positie. Enerzijds omdat hij bij het aanvragen van een nieuwe verzekering die eerdere opzegging doorgaans moet vermelden. De nieuwe verzekeraar zal daardoor terughoudender zijn bij acceptatie. Anderzijds – en dat geldt zeker bij inkomensverzekeringen – kan de verzekeringnemer inmiddels in een positie zijn geraakt waarin het sluiten van een nieuwe verzekering lastiger is. Bijvoorbeeld doordat de markt harder is geworden of – zoals bij ziekteverzuimverzekeringen en WGA-ERD-verzekeringen – een (te voorziene) claim op de polis.

Voorafgaand aan een eventuele tussentijdse beëindiging moet een verzekeraar daarom altijd een zorgvuldige afweging maken of de omstandigheden voldoende zwaarwegend zijn om opzegging te rechtvaardigen. Daarbij moet hij ook nagaan of er in redelijkheid geen minder zware maatregelen kunnen worden gevonden die recht doen aan de belangen van beide partijen. Daarnaast mag van de verzekeraar worden verwacht dat hij schriftelijk meedeelt welke specifieke redenen aan de opzegging ten grondslag liggen, al is het alleen maar omdat ook een nieuwe verzekeraar die redenen zal willen weten. Dus niet alleen het vermelden van de polisbepaling waarin het opzeggingsrecht is gere-

geld, maar ook de zwaarwegende argumenten die ertoe leiden dat de verzekeraar van dat recht gebruik wil maken. Zeker bij verzekeringen waarbij de verzekeraar die de dekking beëindigt, wéét dat zijn klant gebonden blijft aan een risico dat zich al heeft gemanifesteerd.

Spijt 'met de kennis van nu' is geen deugdelijk opzeggingsargument

CONCLUSIE

Bij een bedrijfsovername lopen ook ziekteverzuimverzekeringen en WGA-ERD-verzekeringen gewoon door. Hoewel polisvoorwaarden linksom of rechtsom een opzeggingsmogelijkheid regelen, biedt een normale bedrijfsovername geen vanzelfsprekende grond voor een verzekeraar om zo'n verzekering ongemotiveerd te beëindigen. De verzekeraar zal ten minste moeten aantonen dat er voor hem zwaarwegende omstandigheden zijn, die liggen in de sfeer van de bedrijfsovername, waardoor niet meer van hem kan worden gevergd om de verzekering voort te zetten. De verzekeraar die achteraf betreurt dat hij destijds de inkomensverzekeringsmarkt te positief heeft ingeschat, kan niet alléén om die reden van de gelegenheid gebruikmaken om inkomensverzekeringen op te zeggen. ●

Mr. D. (Dik) van Velzen
De auteur is senior consultant bij NIBE-SVV te Amsterdam, en tevens voorzitter van de redactieraad van de *Beursbengel*.

GEciteerd

Waarom willen we nog zo graag bemiddelen als financieel adviseur? Wat ons betreft zo snel mogelijk de samenwerkingsovereenkomst afschaffen en producten via internet op basis execution only beschikbaar stellen.

Leon Brummelhuis, financial planner in *InFinance*

Wij zijn er niet om de financiële sector last te bezorgen, maar om het vertrouwen in de markt te verbeteren.

Fred Hammerstein, voorzitter Kifid in het jaarverslag

Ik denk dat je in alle eerlijkheid moet zeggen dat het toezicht vijftien tot twintig jaar geleden ontoereikend was.

Joost Vink, directeur HDI-Gerling in *am*:

Wij waren als commissie positief verrast over de innovatie bij het intermediair.

Casper de Vries, voorzitter Commissie Verzekeraars in *Verzekerd!*

Voor complex financieel advies zal een gesprek met een gedegen adviseur nog steeds het meest waardevol zijn.

Joris Verheij, blogger in *Finance Innovation*

(Het opnemen van een uitspraak betekent niet per se dat de redactie de mening deelt.)

REAGEREN?
Mail naar beursbengel@nibesvv.nl.